

**КОМПЕТЕНТНІСТНО ОРІЄНТОВАНЕ СЕРЕДОВИЩЕ
ЯК ЗАСІБ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Самойленко О.М., д.п.н., професор

Бацуровська І.В., к.п.н., в.о. доцент

Андрющенко Я.Е., к.п.н., викладач

Миколаївський національний аграрний університет

У статті розглядається формування компетентнісно орієнтованого середовища як засоба підготовки здобувача вищої освіти. Описані етапи формування компетентностей фахівця. Розглянуті особливості та переваги застосування компетентнісно-орієнтованого середовища для підготовки здобувача вищої освіти.

Сьогодні відбувається модернізація освіти, методологічна перебудова процесу підготовки здобувачів вищої освіти на принципах гуманізації і демократизації, спрямування його на особистісний розвиток здобувачів вищої освіти, формування в них основних компетентностей. Тому дуже важливим є компетентнісний підхід викладача до створення середовища для підготовки здобувачів вищої освіти.

Під компетенцією будемо розуміти окрему соціальну вимогу чи норму до освітньо-професійної чи освітньо-наукової підготовки здобувача вищої освіти, необхідної для його якісної продуктивної діяльності в певній сфері. Під компетентністю будемо розуміти оволодіння здобувачем вищої освіти відповідною компетенцією, що включає його особистісне ставлення до неї та предмета діяльності. Компетентність є особистісною якістю чи сукупністю якостей здобувача вищої освіти, що вже сформована відповідно до певного виду діяльності.

Під компетентнісно орієнтованим середовищем будемо розуміти таке інформаційне середовище, в якому задіяні засоби мультимедіа, тренажери, онлайн завдання, інтерактивні завдання, які можуть сформувати певний набір компетентностей та будуть системою оцінені автоматично.

Схема підготовки здобувачів вищої освіти в умовах компетентнісно орієнтованого середовища зображена на рис. 1.

Рис. 1. Схема формування компетентностей у компетентнісно орієнтованому середовищі

Підготовка здобувачів вищої освіти у компетентнісно орієнтованому середовищі має кілька етапів. На першому етапі відбувається первинний контроль та перевірка наявного набору компетентностей та рівень їх сформованості у здобувачів вищої освіти. На цьому етапі відбувається вхідне тестування. За результатами вхідного тестування всі здобувачі вищої освіти переходять до наступного (Другого) етапу безпосереднього навчання в компетентнісно орієнтованому середовищі. Для кожного здобувача вищої освіти розроблена індивідуальна траєкторія навчання відповідно до результатів вхідного тестування. На другому етапі відбувається формування закальних компетентностей (ЗК) та фахових компетентностей (ФК). Кожен з етапів підготовки здобувачів вищої освіти передбачає моніторинг сформованості компетентностей та пропонує набір

завдань для покращення результатів. Другий етап є основним та найбільш тривалим.

На останньому (третьому) етапі формування компетентностей у здобувачів вищої освіти визначається рівень сформованості загальних та фахових компетентностей та пропонуються завдання для продовження навчання та покращення власних результатів навчання.

Особливістю такої підготовки здобувачів вищої освіти є те, що вони не отримують оцінки в баловому еквіваленті по завершенню свого навчання. Натомість, вони мають перелік сформованих компетентностей (загальних та фахових) у відсотковому відношенні. Завдяки компетентнісно орієнтованому підходу до підготовки здобувачів вищої освіти після завершення навчання, вони мають змогу працевлаштуватись відповідно до переліку сформованих компетентностей. Роботодавці, в свою чергу, можуть обирати собі майбутніх працівників ще під час їхньої підготовки у компетентнісному середовищі, проводячи моніторинг успішного формування компетентностей, необхідних саме для роботи у них.

Таким чином, компетентнісно орієнтоване середовище забезпечує раціональний відбір та поступове формування загальних та фахових компетентностей, враховуючи вимоги роботодавців та побажання здобувачів вищої освіти. Це унікальна траєкторія навчання, що має на меті не кількісне оцінювання результатів навчання, а якісну сформованість компетентностей здобувачів вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція / Основний закон / України. - К., 1997.
2. Національна доктрина розвитку освіти. - К., 2001.
3. Закон України «Про освіту». - К., 1996.
4. Закон України «Про загальну середню освіту» // Освіта України. - 1999.
5. Концепція безперервної системи національного виховання. - К., 1994.